

החברים, אבל יש לנו להסתכל בו, שאשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה לרעת כל הדרכים הנספרות ולגלות להם סודות עליונים, והרי זה נתבאר. אשריך ארץ - זו ארץ החיים, משום שהמלך שלה מזמין לה כל הברכות שהתברכה מהאבות העליונים, הסוד של וא"ו, שהוא עומד להריק עליה ברכות תמיד, והוא בן חורים, בן היובל שמוציא את העבדים לחרות, בן העולם העליון שמוציא תמיד את כל החיים וכל האור וכל שמן משחה, והכל משפיע הבן הבכור הזה לארץ הזו, כמו שנאמר (שמות ט) בני בכרי ישראל, ומשום כך אשריך ארץ.

ומה שנאמר אי לך ארץ שמלכך נער, כמו שבארנו, שהארץ התחתונה הזו והעולם העליון לא יונקים אלא מתוך שלטון (של מעלה) של הערלה, והכל מאותו המלך שנקרא נער, כמו שבארנו - אוי לארץ שצריכה לינק כך.

בא ראה, הנער הזה אין לו מעצמו כלום, רק כשנוטל ברכות לעתים ידועים, וכל הפעמים שנמנעו ממנו, ונפגמה הלכנה ונחשקת, והברכות נמנעות ממנו. אוי לעולם שצריך לינק בפעם הזו. ועוד, בכמה דינים נדון העולם הזה טרם יונק ממנו, שהכל מתקים בדין ונעשה, ונתבאר [קד].

בא ראה, ותמת שרה בקרית ארבע - סוד הוא, משום שלא הייתה מיתתה על ידי אותו הנחש עקלתון, ולא שלט בה כמו שאר בני העולם ששולט בהם, ועל ידו מתו בני העולם מיום שגרם להם אדם, פרט למש"ה ואהר"ן

בני עלמא דאיהו שליט בהו. ועל ידיה מתו בני עלמא מיומא דגרים לון

בן חורים ושריך בעת יאכלו. האי קרא (צה ב) אוקמוה חבריאי, אבל אית לן לאסתפלא ביה, דזכאין אינון ישראל דקודשא בריך הוא יתב לון אורייתא למנדע כל אורחין סתימין ולא תגלייא לון רזין עלאין והא אתמר.

אשריך ארץ, דא ארץ החיים, בגין דמלכא דילה אזמין לה כל ברכאן דאתברכא מאבהן עלאין, רזא דוא"ו דאיהו קיימא לארקא עליה ברכאן תדיר, ואיהו בן חורים בן יובלא דאפיק עבדין לחירו, ברא דעלמא עלאה דאפיק תדיר כל חייך וכל נהירו וכל משח רבות, וכלא אנגיד האי ברא בוכרא להאי ארץ כמה דאת אמר (שמות ט) בני בכרי ישראל, ובגין כך אשריך ארץ.

ומה דאתמר אי לך ארץ שמלכך נער כמה דאוקמוה, דהאי ארץ תתאה ועלמא תתאה לא ינקא אלא מגו שלטנותא (דעילא) דערלה. וכלא מההוא מלכא דאקרי נער כמה דאוקמוה. ווי לארעא דאצטריך לינקא הכי.

הא חזי, האי נער (דף קכה ע"א) לית ליה מגרמיה כלום בר פד נטיל ברכאן לזמנין ידיען, וכל זמנין דאתמנעו מגיה ואתפגים סיהרא ואתחשף וברכאן אתמנעו מגיה, ווי לעלמא דאצטריך לינקא בההיא שעפא. ועוד בכמה דינין אתדן האי עלמא עד לא ינקא מגיה, דכולא בדינא אתקיים ואתעבד ואוקמוה (קכ"א).

הא חזי, ותמת שרה בקרית ארבע. רזא איהו, בגין דלא הוה מיתתה על ידא דההוא נחש עקימאה, ולא שלט בה כשאר בני עלמא דאיהו שליט בהו. ועל ידיה מתו בני עלמא מיומא דגרים לון